

At synliggøre det usynlige

- ■ ■ I Ringkøbing-Skjern kommune er der skabt et nyt og kreativt projekt for at skaffe flere studerende til social- og sundhedsuddannelserne. Maleren Jens Bredholt fulgte en række social- og sundhedsansatte i Ringkøbing-Skjern kommune. Det blev til 30 skitser af små situationer, hvor den ældre skal have hjælp. "Det handler om synliggørelse af sosu'ernes arbejde," siger uddannelsesansvarlig Birthe Nyrup Dahl, "at turde være med den sårbarhed og skrøbelighed, som de ældre har og som vi ikke snakker om. Alt det der sker i mødet, når de skal barberes, på toilettet eller i bad."

Det at blive gammel er tabubelagt

"Det er ikke så let at synliggøre," fortsætter Birthe, "for det at blive gammel er tabubelagt og de opgaver som sosu'erne udfører, er helt inde i de private intimsfærers rum. Men det er min opgave at skaffe studerende til Social- og sundhedsskolen, så jeg skal synliggøre jobbet på en positiv måde og jeg skal støtte dem i en faglig stolthed, der kan give andre lyst til at komme ind i faget," siger Birthe videre,

"så da jeg mødte Jens Bredholt og så hans dejlige billeder fra Uganda, fik jeg den idé at bruge kunsten til at synliggøre det usynlige."

"Ja, jeg var i Uganda", fortæller Jens Bredholt, "for at lære skiltemalere om portræt og landskabskunst, og malede selv nogen billeder i glade oliepastelfarver."

"Måden Jens valgte at male disse mennesker med respekt og menneskelighed, kunne jeg lide," fortæller Birthe, "og mente, at hvis den samme respekt kunne overføres til billeder af ældre, så var det muligt. Og Jens var med på ideen. Og jeg havde ubrugte midler i mit budget, så jeg løb kommunen på dørene og fik lov til at bruge dem på mit særlige kunstprojekt."

Kunsten at børste tænder

"Først tænkte jeg nok mest i portrætter," fortæller Jens, "Hvordan kan der komme billeder ud af at børste tænder? Men det kunne der. Vi arrangerede at jeg skulle bruge en uge på at gå sammen med social- og sundhedspersonalet, så jeg var både på plejehjem og ude i private hjem. Her tegnede jeg skitser og tog billeder."

“Jeg opdagede at det var den levende kontakt mellem to mennesker, jeg skulle male. Når jeg rensede billederne for alt overflødigt, alle detaljer som er ligegyldige for forståelsen af det der sker i billedet, så fremstår en ny dynamik, der har øjeblikkets karakter. Derfor kalder jeg mine billeder for skitser, fordi netop skitsen fanger nuets moment.”

“Pigerne ville gerne have Jens med,” siger Birte, “og de begyndte at fortælle nogle af alle de mange historier, som hører med til deres arbejde. Så fik vi den ide at lave en bog, hvor vi samlede billederne og historierne. Det bliver en meget smuk bog, som går i trykken snart, 2000 bøger til en flad halvtredser stykket.”

Et møde i en sårbar situation

“Hvem tænker over, hvad det vil sige at hjælpe en gammel mand på toiletet?” spørger Jens. “Det er intimt og privat. Men når vi tør fange disse møder, så opstår der helt nye måder at forstå almindelige hverdagsituationer på. Det er ikke mere blot og bare et toiletbesøg, det er et møde mellem to mennesker i en sårbar situation. Når skitsen er færdig, er det også et møde mellem billede og den der ser på billedet: hvad gør det ved os? Jeg har valgt at gengive motivet i overdrevne farver, for at give det lidt mere lidenskab og få nogle af alle de usynlige følelser og intensiteten frem, skabe nye kombinationer, som kan give nye forståelser.”

Hvordan kan billeder hjælpe på arbejdsmiljøet?

"Vi har ledige stillinger," siger Birte, "og vi har trætte medarbejdere. Lige nu er vi nødt til at tage alle ansøgere ind på Social- og sundhedsskolerne, og det er aldrig en god situation, fordi alt for mange falder fra igen. Jeg håber at vi med dette arbejde kan formidle det usynlige og på den måde løfte social- og sundhedsarbejdet ind i en ny dimension, hvor vi kan fange skønheden både i det at blive gammel og i det at arbejde med pleje og omsorg."

Det er håbet med disse billeder at skabe inspiration til at tænke anderledes og forstå sit arbejde på nye måder, og derigennem skabe en stærkere identitet, som kan give andre lyst til at komme ind i faget.

Charlotte holdt en smuk tale

Gæsterne til ferniseringen er begyndt at ankomme i kørestole, skubbet fremad af hjælpsomme venner og frivillige. To efterlønnere kommer efterfulgt af social- og sundhedsassistent Charlotte Brødsted

Bang, som skal holde talen i dag. "For mig er det at arbejde med ældre som en opdagelsesrejse, fordi jeg opdager nye ting om de ældre, mig selv og mine kolleger hver dag," siger Charlotte, "og lysten til at opdage vil måske først stoppe den dag, jeg selv bliver mæt af dage."

Hun læste også et smukt digt, skrevet af en alzheimer patient, om sårbarheden i ikke at kunne.

Dernæst går vi rundt og ser alle billederne. Jeg går sammen med Lærke, som synes, at Jens er rigtig dygtig til at male. Det synes alle vi andre også, dejlige farver og fine streger.

Udstillingen kan lånes og bogen købes hos Birthe Nyrup Dahl, tlf. 9974 1020. Der er også trykt 3000 dejlige postkort, som uddeles gratis.

Red. Birgitte Rasmussen, FOA/Herning